

Dosarul nr. 2ra-540/20

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul central (jud: V. Grosu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: L. Bulgac, Gr. Dașchevici, A. Panov)

ÎNCHEIERE

26 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Gheorghe Ciobanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Ciobanu împotriva lui Ștefan Borș, Constantin Borș și Elenei Borș cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, constatarea inexistenței dreptului de proprietate, constatarea intervenției prescripției extinctive, obligarea de a nu crea obstacole în exercitarea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost admise apelurile declarate de către Constantin Borș și Elena Borș, a fost casată integral hotărârea din 04 aprilie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul central și a fost emisă o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială a acțiunii,

constată:

La data de 22 august 2018 Gheorghe Ciobanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ștefan Borș, Constantin Borș și Elenei Borș cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, constatarea inexistenței dreptului de proprietate, constatarea intervenției prescripției extinctive, obligarea de a nu crea obstacole în exercitarea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că este proprietarul terenului agricol cu numărul cadastral xxxx, pe care l-a procurat de la Ana Chiriac la data de 05 decembrie 2008, înregistrat în Registrul bunurilor imobile la data de 16 ianuarie 2009.

A menționat că în perioada vară 2008 - primăvară 2009 a hotărât să planteze pe toată suprafața acestui teren viță-de-vie de soi „Moldova”, prelucrând terenul.

A susținut că a efectuat procedura de plantaj la 1 m, a făcut semne pentru butași, a instalat spalierul, a înființat o gospodărie țărănească și a solicitat unei societăți comerciale întocmirea proiectului înființării plantațiilor multianuale pentru gospodăria țărănească pe teritoriul satului Ciuciuleni, raionul Hîncești.

A declarat că a mers să planteze vița-de-vie și a depistat că pârâții, de comun acord, au plantat pe terenul agricol cu numărul cadastral xxxx, viță-de-vie de soi „Moldova”, contrar voinței sale.

A invocat că începând cu anul 2011 pînă în anul 2014 pârâții abuziv au cules roada de pe terenul respectiv, deși lucrările aferente terenului erau efectuate exclusiv de el, tot el achitând și impozitul pentru bunul imobil din litigiu.

A subliniat că roada anului 2015 a fost culeasă de el, pe când cea a anilor 2016 - 2017 a fost culeasă de către pârâți, la fel, contrar voinței sale.

A considerat că pârâții îi vor crea în continuare obstacole în folosirea terenului și în culegerea roadei.

A solicitat constatarea reținerii și nașterii dreptului său de proprietate asupra plantației de viță-de-vie de pe terenul agricol cu numărul cadastral xxxx, cu suprafața de 0,2 ha, constatarea intervenirii prescripției obligației de plată a sa asupra plantației de viță-de-vie de pe terenul agricol cu numărul cadastral xxxx, cu suprafața de 0,2 ha față de pârâți, constatarea intervenirii prescripției dreptului material la acțiune, având ca obiect plata valorii materialelor și costul muncii folosite de către pârâți asupra plantației de viță-de-vie de pe terenul agricol cu numărul cadastral xxxx, constatarea inexistenței dreptului de proprietate al pârâților asupra plantației de viță-de-vie de pe terenul agricol cu numărul cadastral xxxx, cu suprafața de 0,2 ha, obligarea pârâților de a nu-i crea obstacole în exercitarea dreptului de proprietate asupra plantației de viță-de-vie și roadei de pe terenul agricol cu numărul cadastral xxxx, cu suprafața de 0,2 ha și încasarea de la pârâți a cheltuielilor de judecată.

La data de 25 octombrie 2018 Elena Borș, Ștefan Borș și Constantin Borș au depus cerere, prin care au solicitat pronunțarea unei încheieri cu privire la respingerea acțiunii ca fiind depusă tardiv.

Prin încheierea din 21 decembrie 2018 a Judecătoria Hîncești, sediul central a fost respinsă ca neîntemeiată cererea depusă de către Elena Borș, Ștefan Borș și Constantin Borș cu privire la respingerea acțiunii ca fiind depusă tardiv.

Prin hotărârea din 04 aprilie 2019 a Judecătoria Hîncești, sediul central acțiunea depusă de către Gheorghe Ciobanu a fost admisă parțial. A fost recunoscut dreptul de proprietate al lui Gheorghe Ciobanu asupra plantației de viță-de-vie de pe terenul agricol cu numărul cadastral xxxx, cu suprafața de 0,2 ha, a fost constatată inexistența dreptului de proprietate al lui Constantin Borș, Ștefan Borș și al Elenei Borș asupra plantației de viță-de-vie de pe terenul agricol cu numărul cadastral xxxx, cu suprafața de 0,2 ha, au fost obligați Elena Borș, Ștefan Borș și Constantin Borș să nu-i creeze lui Gheorghe Ciobanu obstacole în exercitarea dreptului de proprietate asupra plantației de viță-de-vie și roadei de pe terenul agricol cu numărul cadastral xxxx, cu suprafața de 0,2 ha și a fost încasată în mod solidar de la Constantin Borș, Ștefan Borș și Elena Borș în beneficiul lui Gheorghe Ciobanu suma de 200 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău au fost admise apelurile declarate de către Constantin Borș și Elena Borș, a fost casată integral hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial și au fost obligați Elena Borș, Ștefan Borș și Constantin Borș să nu creeze obstacole lui Gheorghe Ciobanu în exercitarea dreptului de proprietate asupra terenului agricol plantat cu viță-de-vie, cu numărul cadastral xxxx, cu suprafața de 0,2 ha. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

În susținerea opiniei sale, instanța de apel s-a bazat pe prevederile art. 316 alin.(1) și (2), 320 alin. (2), 321 alin. (2), 329 alin. (1), (3) și (4) și 376 alin. (1) din Codul civil și a constatat că, Elena Borș, Ștefan Borș și Constantin Borș au plantat vița-de-vie pe terenul agricol cu nr. cadastral 6026109.454 și au cules roada de pe această plantație, încălcând, astfel, dreptul de proprietate al lui Gheorghe Ciobanu, or, terenul agricol în cauză este bunul principal, iar plantația de viță-de-vie amplasată pe acest teren este un bun accesoriu, care de altfel îi aparțin lui Gheorghe Ciobanu.

Respectiv, instanța de apel a relevat că Gheorghe Ciobanu este în drept să solicite obligarea Elenei Borș, lui Ștefan Borș și Constantin Borș de a nu-i crea obstacole în exercitarea dreptului de proprietate asupra terenului agricol cu nr. cadastral xxxx, cu suprafața de 0,2 ha, plantat cu viță-de-vie.

Totodată, instanța de apel a considerat lipsite de temei pretențiile lui Gheorghe Ciobanu cu privire la constatarea intervenirii prescripției obligației de plată asupra plantației de viță-de-vie față de Elena Borș, Ștefan Borș și Constantin Borș și constatarea intervenirii prescripției dreptului material la acțiune, având ca obiect plata valorii materialelor și costul muncii folosite de către Elena Borș, Ștefan Borș și Constantin Borș asupra plantației de viță-de-vie de pe terenul agricol cu nr. cadastral xxxx. Or, pe lângă faptul că conform art. 320 și 329 din Codul civil, dreptul de proprietate al lui Gheorghe Ciobanu asupra terenului agricol și, respectiv, asupra plantației de pe acesta este perpetuu și nu este obligatoriu de a fi recunoscut prin dispoziție judecătorească, instanța de apel a remarcat că, în prezenta cauză, Elena Borș, Ștefan Borș și Constantin Borș nu au înaintat revendicări față de Gheorghe Ciobanu ce țin de plantația de viță-de-vie.

Respectiv, atâta timp cât părțile interesate în proces, Elena Borș, Ștefan Borș și Constantin Borș nu au înaintat careva pretenții ce țin de dreptul lor de proprietate, care ar periclita exercitarea dreptului de proprietate al lui Gheorghe Ciobanu, instanța de apel a considerat că în propria sa acțiune, privind recunoașterea dreptului său de proprietate, intimatul nu poate pretinde recunoașterea intervenirii prescripției a cărorva obligații față de apelanți.

De asemenea, instanța de apel a considerat că pretențiile lui Gheorghe Ciobanu cu privire la constatarea inexistenței dreptului de proprietate al Elenei Borș, al lui Ștefan Borș și Constantin Borș asupra plantației de viță-de-vie de pe terenul agricol din litigiu au fost înaintate fără temei plauzibil, or, acest drept este dobândit de către Gheorghe Ciobanu prin prisma art. 329 din Codul civil, iar în vederea apărării drepturilor sale patrimoniale, apelanți nu sunt lipsiți de dreptul de a acționa în limitele legislației în vigoare.

La data de 07 februarie 2020 Gheorghe Ciobanu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel.

A menționat că el, în calitate sa de proprietar, poate intenta acțiune negatorie împotriva intimaților, persoane care pretind că, sunt titularii vreunui drept real asupra bunului - roadă, plantație și teren.

A considerat că sunt create asemenea situații, care dau temei de a presupune că ulterior vor fi create piedici în exercitarea dreptului de proprietate asupra terenului și roadei. Astfel, această acțiune negatorie este îndreptată și asupra eventualelor încălcări care pot apărea pe viitor.

A susținut că, urmează a fi recunoscut și dreptul de proprietate asupra viței-de-vie plantată pe terenul în cauză, iar în cazul apariției pretențiilor asupra acesteia din partea intimaților urmează a fi respinse ca prescrise.

A afirmat că instanța de apel, la examinarea cauzei, nu a ținut cont de prevederile art. 329 alin. (1) și (3) din Codul civil.

A considerat că instanța de apel i-a lezat dreptul de proprietate.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 24 octombrie 2019, iar la data de 09 decembrie 2019 a expediat-o copia acesteia în adresa părților (f.d.257, vol. I).

Astfel, recursul, declarat la data de 07 februarie 2020, este în termen.

Intimații Elena Borș, Ștefan Borș și Constantin Borș, reprezentați de către avocatul Andrei Iosip, prin referința depusă la data de 22 martie 2020, au solicitat de a considera recursul inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Gheorghe Ciobanu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Gheorghe Ciobanu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Gheorghe Ciobanu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Gheorghe Ciobanu se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic